

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 27 lutego 2012 r.

**w sprawie propozycji zmian w systemie równoważenia dochodów
jednostek samorządu terytorialnego**

Uregulowany w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego system równoważenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego w ostatnim czasie zaczyna funkcjonować coraz bardziej wadliwie. Dobitnie to wykazują uzasadnienia do dwóch procedowanych obecnie w parlamencie RP projektów postulujących dokonanie jego zmiany. Dostrzegając dysfunkcyjność aktualnych rozwiązań Związek Powiatów Polskich wskazuje, że owa dysfunkcyjność jest jedynie jednym z objawów niewydolności całego systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Sytuacja dojrzała do skonstruowania i wdrożenia nowego systemu dochodów unikającego wad systemu obecnego, a zatem stworzenia systemu opartego na podniesieniu wydajności źródeł dochodowych poprzez ujednoczenie obciążenia daninami publicznymi poszczególnych kategorii podmiotów oraz zestandaryzowaniu usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Elementem nowego systemu musi być oczywiście mechanizm równoważenia dochodów – w skali gwarantującej zdolność wszystkich jednostek samorządu terytorialnego do zapewnienia minimalnego standardu usług publicznych.

Jedynie takie zmiany są w stanie nie tylko zniwelować skutki wad obecnych rozwiązań, lecz również usunąć przyczyny. Jakikolwiek fragmentaryczne zmiany nie przyniosą pożądanych i trwałych efektów. Tymczasem – niestety – taki fragmentaryczny charakter ma procedowany obecnie w parlamencie RP obywatelski projekt nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Proponuje się w nim zmniejszenie o około 20% wysokości wpłat do budżetu państwa oraz zmianę sposobu ich rozdzielania z opartego na algorytmie, na model konkursowy. Zmiana taka nie daje jednak gwarancji zaspokojenia podstawowych potrzeb przez jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się w najgorszej sytuacji finansowej.

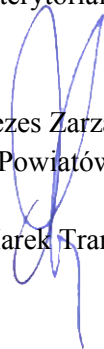
Gwarancji takiej nie daje również poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, który koncentruje się jedynie na obniżeniu progów i skali procentowej ustalenia wysokości wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą i regionalną subwencji ogólnej. Rozumiejąc dążenie jednostek samorządu terytorialnego wnoszących wpłaty do budżetu państwa, do zmniejszenia ich obciążeń, wskazujemy że wyrywkowe zmiany mogą doprowadzić do katastrofalnych skutków uderzających w najuboższe wspólnoty samorządowe.

Należy w tym miejscu podkreślić, że w trosce o finansową stabilność poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego przy wprowadzaniu jakichkolwiek zmian konieczne jest zachowanie zasady niezmnieszenia kwotowej wysokości dochodów netto żadnej jednostki – nawet jeśli wymagałoby to przejściowego udzielenia wsparcia z budżetu państwa.

Wobec powyższego Związek Powiatów Polskich wzywa do pilnego opracowania i wdrożenia nowego modelu dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Stanowiące jego część zasady równoważenia systemu dochodów nie powinny prowadzić do nadmiernego obciążenia dla wspólnot znajdujących się w lepszej sytuacji finansowej.

Niezależnie od tych długofalowych zmian konieczne jest natychmiastowe dokonanie zmiany sposobu klasyfikacji wpłat do budżetu z przeznaczeniem na subwencję równoważącą (i odpowiednio regionalną). Traktowanie ich w obecnym stanie prawnym jako wydatki stanowi dodatkową dolegliwość dla jednostek zmuszonych do ich ponoszenia.

Związek Powiatów Polskich deklaruje swoje wsparcie przy pracach mających na celu stworzenie nowego systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Marek Trams